

ציונים לתורה לרבי יוסף ענגיל

כלל ט) **נסתפקתי** מלות קריאת התורה מה ענינה אם החיוב הוא אך השמיעה לדברי תורה הנקראים או שבאמת מחויבים כל א' וא' לקרות רק שהקורא מוֹלֵא אותם בקריאתו והנה לפי המבואר ב"ק (דף פ"ב ע"א) דעיקר התקנה היתה שבין שכלו ג' ימים בלא תורה ללאו כו' עמדו נביאים שביניהם ותיקנו להם שיהו קורין כו' נראה מזה דעיקר מלות קריאת התורה הוא אך לקיים מלות ת"מ וא"כ מוכח דהמליצה היא השמיעה לבד ולענין מלות לימוד תורה ודאי דעיקר המלות הוא אך הדיעה וההבנה לבד וכמבואר בבבא בתרא הגר"א לאורח ה' ברכות התורה ע"ש שפירש עמ"ס המצטרף דהמחבר ב"ד"ס א"ל לבדך ותמה הא כחיד וסגית בזה וגו' והגיון הוא בלב וכמ"ס והגיון לבי לפיכך יפשי"ה בבבא בתרא ובבבא בתרא פירק בילד מעבדון הגדילו תש"ל מעלת הדיבור בתורה למעלה הזכרון אצל לענין התקנה שלא יהיו ג' ימים בלי לימוד תורה ודאי דדי בזה בשמיעה וידעת דברי המורה ששימיע והנה אי נמצא דהחיוב הוא על כל א' לקרות א"כ פשיט דגם כאורח חייב בברכת קריאת התורה ושגם בזה הקורא מוֹלֵא את כולם:

והנה לענין הספק הקדום אי בקריאת התורה השמיעה היא המלות או המלות עכ"ל לקרות רק שהקורא מוֹלֵא אותם בקריאתו הנה מלאתי עוד הדבר מבואר בשו"ת מהר"י ברונא סי' ק"ג ו"ל אמר אלי בנדיט ששאל את מהר"י וייל ז"ל השומע מן הקורא קריאת התורה בביה"ב אם יוליא בזה פעם אחת ידי מקרא ושזב לא ילעדך לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום אלא מקרא פעם אחד [ואחד תרגום] והשיב דלא ילא משום דלא קיימא בביה"ב רק לשמיעה ולא לקריאה ונ"ל דמסתמא ראה ידיה מואמרין ב' חזקת הבתים דלשמיעה קיימא לא מלי מסלק נפשיה עכ"ל ז"ל והנה מבוארת דעת המהר"י וייל ז"ל דהשמיעה היא המלות לא שמחויבים כאורח לקרות וחשיבי קוראים מפאת שהקורא מוֹלֵא אותם בזה דאיטו היו נחשבים קוראים היה ראוי שילאו בזה ידי פעם אחד מקרא לענין שנים מקרא ואחד תרגום ורק נחשבים שומעים לבד לא קוראים וכמפרש בדבריו ז"ל וא"כ ע"כ דרך היא המלות השמיעה לבד אולם מה שהביא המהר"י ברונא ז"ל ראה לזה מגמ' פ' חזקת הבתים והוא שם (דף מ"ג ע"א) הוא מקושי בהבנה דהגמ' נקטה המליצות כמו שהוא ששומעים קריאת התורה ואין לדון מזה כלל אם הקריאה היא המלות או השמיעה דבין כך ובין כך סוף סוף הרי הם נזכרים אל הס"ס ולא מלי מסלקי נפשיה וחשובי נוגעים וכמוכן בפשיטות וז"ע:

שו"ת מהר"י ברונא

(קג) **אמר אלי ר' בנדיט ששאל את מהר"י וייל ז"ל השומע מן הקורא קריאת התורה בב"ה אם יוצא בזה פעם א' ידי מקרא ושוב לא יצטרך לקרוא שנים מקרא וא' תרגום אלא מקרא פעם א'.** והשיב דלא יצא משום דלא קיימא בב"ה רק לשמיעה ולא לקריאה. ונ"ל דמסתמא ראה ידיה מואמרין בפ' חזקת הבתים (ב"ב מג א) דלשמיעה קיימא לא מצי מסלק נפשיה:

ט"ז יו"ד סי' רכא, ס"ק מג

קשה מידי מההיא דסעיף י"א שאסור ללמוד בספר הנאסר עליו בלאו האי סברא שכתבתי שם [ס"ק מ] אלא מטעם דהכא דודאי התורה משמחת לב, שהרי אסור ללמוד צימי אצלנו, אם כן לא דמיא האי מצוה לשאר מצוות דאמרין לאו ליהנות ניתנו אלא בזה נמשך הנאה לאדם. ואין להקשות ואם כן

אגלי טל - הקדמה

ימדי דברי זכור אזכור מה ששמעתי קצת בני אדם טועין מדרך השכל בענין לימוד תורה"ק ואמרו כי הלומד ומחדש חדושים ושמה ומתענג בלימודו אין זה לימוד התורה כ"כ לשמה כמו אם היה לומד בפשיטות שאין לו מהלימוד שום תענוג והוא רק לשם מצוה. אבל הלומד ומתענג בלימודו הרי מתעבר בלימודו גם הנאת עצמו. ובאמת זה טעות מפורסם. ואדרבא כי זה היא עיקר מצות לימוד התורה להיות שש ושמה ומתענג בלימודו ואז דברי תורה נבלעין בדמו. ומאחר שנהנה מדברי תורה הוא נעשה דבוק לתורה. [ועיין פירש"י סנהדרין נ"ח. ד"ה ודבק]. ובזה"ק דבין יצה"ט ובין יצה"ר אינן מתגדלין